

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z powództwa E. sp. k. w R.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wydanie świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 23 września 2025 r.,
w przedmiocie zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z dnia 17 lutego 2025 r., sygn. akt VII AGz 596/24,

1. oddała zażalenie;

**2. zasądza od E. sp.k. z siedzibą
w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł
(trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

[K.O.]

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, 23 czerwca 2025 r. wpłynęło zażalenie powoda E. sp.k. z siedzibą w R. (dalej: „powód”, „skarżący”) na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 lutego 2025 r., VII AGz 596/24, VII WSC 5/25.

Postanowieniem z 17 lutego 2025 r., VII AGz 596/24, VII WSC 5/25, Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie z zażalenia powoda przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (dalej także: „pozwany”) o wydanie

świadczenia pochodzenia dla energii elektrycznej na skutek skargi kasacyjnej powoda od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 października 2024 r., VII AGz 596/24, postanowił odrzucić skargę kasacyjną.

W uzasadnieniu postanowienia z 17 lutego 2025 r. Sąd Apelacyjny wskazał, że skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu wobec jej niedopuszczalności oraz podkreślił, iż regulacja art. 398¹ §1 k.p.c. wyłącza dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych niż enumeratywnie w niej wymienionych prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie.

Powód wniósł zażalenie, zaskarżając w całości postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 17 lutego 2025 r.

Skarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

1. Art. 398¹ § 2 k.p.c. – poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że skarga kasacyjna od postanowienia Sądu Apelacyjnego w przedmiocie oddalenia zażalenia jest niedopuszczalna.

2. Art. 398⁴ § 1 k.p.c. – poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że skarga kasacyjna nie spełnia wymagań określonych we wskazanym przepisie co skutkowało odrzuceniem skargi kasacyjnej.

3. Art. 398⁶ § 1 k.p.c. – poprzez jego zastosowanie i w konsekwencji odrzucenie skargi kasacyjnej.

4. Art. 479⁵⁶ § 2 k.p.c. – poprzez jego błędne zastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie skargi kasacyjnej co spowodowało nierozpatrzenie sprawy powoda przez Sąd Najwyższy.

Mając powyższe na uwadze, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie skargi kasacyjnej złożonej przez powoda.

W odpowiedzi na zażalenie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie zażalenia,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne i zasługuje na oddalenie.

1. Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy w toku instancji, lecz poza tokiem instancji w szczególnych przypadkach wymienianych ww. ustawach. Wynika z tego, że Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawy wyraźnie przypisane (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 9 lutego 2017 r., II PO 1/17 i powołane tam orzecznictwo; 18 maja 2022 r., I NO 5/22).

Katalog orzeczeń zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego jest ściśle limitowany (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 kwietnia 2017 r., I PZ 2/17; 18 maja 2022 r. I NO 5/22).

Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Z kolei jak stanowi art. 394¹ § 3 k.p.c., do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1 i 1¹, art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze, art. 398¹⁶, art. 398¹⁷ i art. 398²¹.

W niniejszej sprawie doszło do odrzucenia skargi kasacyjnej, stąd na takie postanowienie przysługuje na zażalenie do Sądu Najwyższego (zob. art. 394¹ § 1 k.p.c.).

2. Na wstępie należy zaznaczyć, że ustawodawca przewidział szereg warunków, jakie spełnić musi skarżący, aby wnoszona przez niego skarga kasacyjna mogła zostać rozpoznana przez sąd. Dotyczą one m.in. wartości przedmiotu sporu, podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi, charakteru stawianych zarzutów, kategorii orzeczeń, od których skarga może zostać wniesiona. Ustawodawca nie pozostawia w tym względzie swobody, a odstępstwa od przyjętych zasad uregulował wprost w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z przepisem art. 398¹ § 1 k.p.c., od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka

może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Z treści tego przepisu wynika wprost, że skarga kasacyjna jest dopuszczalna tylko w przypadku zaskarżenia prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie. Nie mieści się natomiast w ramach dyspozycji powyższej normy postanowienie oddalające zażalenie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 września 2006 r., II PZ 33/06; 7 kwietnia 2010 r., II PZ 10/10; por. także: G. Jędrejek, M. Orecki, *Komentarz do art. 479⁵⁶k.p.c.*, [w:] T. Wiśniewski (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367-505(39) k.p.c.*, LEX 2021).

3. Do postanowień Prezesa URE, na które służy zażalenie, stosuje się odpowiednio przepisy o odwołaniu do Sądu Okręgowego, z tym, że zażalenie wnosi się w terminie 7 dni (art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej. – tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 711 ze zm. Oraz art. 479⁴⁶ pkt 2 k.p.c.). Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął więc sprawę we właściwej formie postanowienia, a to przesądza, że również właściwą formę postanowienia nadał swemu rozstrzygnięciu Sąd Apelacyjny. To z kolei oznacza, że od tego postanowienia skarga kasacyjna nie przysługuje, gdyż nie jest to orzeczenie wymienione w art. 398¹ § 1 k.p.c. Przepis ten, jak wskazano powyżej, dopuszcza bowiem jedynie dwa rodzaje postanowień, od których przysługuje skarga kasacyjna, tj. postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończące postępowanie w sprawie. Jest to ogólny model środków zaskarżenia uregulowany w Kodeksie postępowania cywilnego.

Stanowisko takie zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 12 stycznia 2022 r., I NZ 4/21, wydanym na skutek zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej od postanowienia tego Sądu, wydanego w wyniku rozpatrzenia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalającego zażalenie na postanowienie Prezesa URE, na podstawie którego odmówiono skarżącemu wydania świadectwa pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej z instalacji odnawialnego źródła energii (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 marca 2024 r., I NZ 42/23;

27 sierpnia 2025 r., I NZ 25/25). W powołanym postanowieniu Sąd Najwyższy wyraził pogląd o niedopuszczalności skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wydanego w sprawie dotyczącej odmowy wydania świadectwa pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii. Również niedopuszczalna jest skarga kasacyjna od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie wydanego w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalającego zażalenie skarżącego na postanowienie Prezesa URE, na podstawie którego skarżącemu odmówiono wydania świadectwa efektywności energetycznej.

4. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Sformułowanie użyte na końcu tego przepisu - „chyba że przepis szczególny stanowi inaczej” należy jednak interpretować zawężająco. Jak stwierdził bowiem Sąd Najwyższy w ww. postanowieniach z: 12 stycznia 2022 r., I NZ 4/21 i 6 marca 2024 r., I NZ 42/23, wyjątki, o których mowa w przepisie art. 398¹ § 1 k.p.c. *in fine*, muszą zostać konkretnie wskazane. Dotyczy to zarówno podmiotów, które wnoszą skargę kasacyjną, jak i rodzajów rozstrzygnięć. Nie można przyjąć, że milczenie ustawodawcy w tym względzie powinno być odczytywane jako przyzwolenie na dowolne wprowadzanie kolejnych wyjątków. Naruszałoby to bowiem zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Jeżeli ustawodawca zechciałby, aby w sprawach w zakresie regulacji energetyki skarga kasacyjna przysługiwała również w przypadku orzeczeń innych niż prawomocny wyrok lub postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie, powinien wskazać takie wyjątki wprost – tak, jak to zrobił odnośnie do wartości przedmiotu zaskarżenia.

Przywołany przez skarżącego przepis art. 479⁵⁶ k.p.c. stanowi *lex specialis*, jednakże nie w stosunku do przepisu art. 398¹ § 1 k.p.c., ale wobec art. 398²

§ 1 k.p.c. Przepisu art. 479⁵⁶ § 2 k.p.c. nie można uznać za wyłączający stosowanie norm ogólnych, dotyczących wnoszenia skarg kasacyjnych – w tym również tych, które dotyczą rodzajów rozstrzygnięć, od których przysługuje skarga kasacyjna. Przyjęcie innej interpretacji stanowiłoby naruszenie zasad dotyczących relacji zachodzących pomiędzy przepisami ogólnymi i szczególnymi. W przypadku, gdy ustawa nie wprowadza rozwiązań szczególnych w danym zakresie, zastosowanie znajdują normy ogólne. W niniejszej sprawie jest to przepis art. 398¹ § 1 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2022 r., I NZ 4/21 i 6 marca 2024 r., I NZ 42/23).

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 7 czerwca 2005 r., III SZ 6/05 w odniesieniu do art. 479³⁵ § 2 k.p.c., który ma identyczne brzmienie jak art. 479⁵⁶ § 2 k.p.c.: „(...) należy odrzucić pogląd wnoszącego zażalenie, że kasacja od orzeczeń sądu ochrony konkurencji i konsumentów - sądu drugiej instancji jest zawsze dopuszczalna z uwagi na treść art. 479³⁵ § 2 k.p.c. Tymczasem prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że jego szczególny charakter wyraża się w tym, iż dopuszcza on kasację od orzeczenia sądu drugiej instancji orzekającego w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów wprowadzie niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, ale równocześnie na zasadach określonych w art. 392 i nast. k.p.c.” (por. także uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., ICKN 265/98, OSP 2000 nr 5, poz. 68).

Obecnie zasady dopuszczalności skargi kasacyjnej uregulowane są w art. 398¹ i następnych k.p.c. Jak to już zostało wskazane tylko dwa rodzaje postanowień należących do kategorii orzeczeń kończących postępowanie w sprawie podlegają zaskarżeniu skargą kasacyjną: postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu oraz postanowienia o umorzeniu postępowania. Zatem od innych orzeczeń, nawet, jeśli mają charakter kończących postępowanie w sprawie, poza tymi dwoma rodzajami wskazanymi powyżej, skarga kasacyjna nie przysługuje (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 1 sierpnia 2016 r., I CZ 43/16, z 26 marca 2013 r., III UZ 1/13, 26 stycznia 2012 r., III PZ 14/11).

W niniejszej sprawie, Sąd Apelacyjny w Warszawie nie wydał wyroku lecz postanowienie. Zastosowana przez Sąd Apelacyjny w Warszawie forma

rozstrzygnięcia była prawidłowa. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ale nie jest z pewnością postanowieniem w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania. Zatem skarga kasacyjna wniesiona przez skarżącego jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu. Zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w którym odrzucono skargę kasacyjną powoda, jest prawidłowe, dlatego też wniesione przez skarżącego zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

5. Z uwagi na powyższe, zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Zasądzoną z tytułu obowiązku ich zwrotu od skarżącego na rzecz pozwanego kwotę 360 zł stanowi wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym, której wysokość ustalono na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1935 ze zm.).

[K.O.]

[a.ł]